

CATÀLEG DE FORMACIO ESPECIALITZADA EN TEA PER A CENTRES ESCOLARS

Setembre 2017

INTRODUCCIÓ

El Trastorn de l'Espectre de l'Autisme (TEA) és un trastorn d'origen neurològic. En l'actualitat no té cura, i se'n desconeixen encara les causes exactes. Les persones amb TEA presenten dificultats en major o menor mesura en les àrees de comunicació i llenguatge, comprensió de les relacions socials, interessos restringits i percepció sensorial alterada.

Anys enrere el TEA era el gran desconegut i passava anys mal diagnosticat fins que quan els nens ja eren grans se'ls començava a atendre en centres d'educació especial o centres residencials. Actualment hi ha més coneixement sobre el trastorn, es comença a diagnosticar més aviat i, derivat de la llei d'inclusió i per l'empenta de les famílies, se'n demana cada vegada més la seva atenció especialitzada dins les escoles ordinàries.

Així doncs en l'actualitat ens trobem amb un **perfil d'alumnes** joves, nens i nenes **amb TEA**, que es troben **en edat escolar** i que com qualsevol altre nen/-a tenen el dret i necessiten poder jugar, relacionar-se i aprendre en un entorn el més semblant possible al que es trobaran en la seva vida diària.

Donat que no existeix un estudi de prevalença al nostre país, treballem amb les xifres assumides a nivell internacional i estatal. A nivell estatal els casos d'autisme es presenten amb una **prevalença d'un de cada 100 naixements**. Aproximadament hi ha uns **8000 alumnes amb TEA a Catalunya en ensenyaments obligatoris** fet que fa que sigui estrany trobar una escola que no hagi tingut mai encara un alumne/-a amb TEA al seu centre.

Davant el creixement de la prevalença, i la necessitat d'atenció educativa demandada per les famílies de nens/-es amb TEA, l'any 2012 el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i l'Associació Aprenem signaren un conveni per posar en marxa el projecte pilot d'acompanyament a l'escolarització d'infants amb TEA: "Construïm capacitat". Durant aquests 4 anys hem col·laborat amb diferents escoles i hem pogut veure dia a dia les dificultats i les necessitats amb que es troben els centres escolars, la comunitat educativa, els company/-es d'aula i els propis nens/-es amb TEA per fer realitat aquesta inclusió.

PROPOSTA FORMATIVA

Després de veure les necessitats de formació i informació sobre el TEA en centres escolars hem dissenyat el present catàleg formatiu on presentem diferents propostes de formació sobre aspectes concrets relacionats amb els TEA que creiem que poden ser d'interès pels centres educatius.

No es tracta de cursos o sessions formatives estàndards, sinó que són propostes de continguts a partir dels quals es dissenya una oferta a mida per a cada escola, en funció de les seves demandes i necessitats concretes.

Pel que fa al nombre de sessions i durada de les formacions habitualment consisteixen en una o varies sessions de formació/informació de màxim 3 hores que poden estar dirigides a diferents grups de la comunitat educativa segons el centre consideri necessari. L'horari concret i la composició del grup els defineix cada escola, que també s'encarrega de proporcionar un espai on dur a terme la formació.

QUADRE RESUM DE FORMACIONS

Nº	MÒDUL
1	Comprenent els alumnes amb TEA
2	Adaptació de contextos escolars
3	Estratègies per afavorir la participació i la relació social
4	Estratègies d'aprenentatge acadèmic
5	Elaboració i adaptació de materials
6	Suport conductual positiu
7	Definició d'objectius curriculars: el Pla Individualitzat (PI)

MÒDULS FORMATIUS

MÒDUL 1: **Comprent els alumnes amb TEA**

OBJECTIUS: Adquirir un coneixement bàsic sobre el Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) que ajudi a la comunitat educativa a entendre les seves necessitats, la seva conducta, conèixer quines són les seves habilitats, els seus punts forts i com totes aquestes característiques condicionen el seu estil d'aprenentatge.

CONTINGUTS:

- Què és el Trastorn de l'Espectre Autista (TEA).
- Conèixer com són, pensen i interactuen les persones amb TEA.
- Implicacions en el procés d'aprenentatge.

MÒDUL 2: **Adaptació de contextos escolars**

OBJECTIUS: Aprendre a organitzar, canviar o estructurar espais de l'aula o del centre educatiu (wc, pati, gimnàs...) que facilitin el benestar, l'anticipació i l'accés a l'aprenentatge de les persones amb TEA.

CONTINGUTS:

- Suports visuals.
- Estructura d'espais.
- Espai TEACCH.

MÒDUL 3: *Estratègies per afavorir la participació i la relació social*

OBJECTIUS: Els alumnes amb TEA no sempre tenen interès per a relacionar-se amb els seus iguals i, si en tenen, moltes vegades no saben com fer-ho. Tenen dificultats per iniciar o mantenir una conversa, compartir estones de joc, participar a l'aula...

CONTINGUTS:

- L'alumne en el grup classe i en el centre escolar. Sensibilització.
- Habilitats i necessitats individuals.
- Estratègies per promoure la participació a l'aula.
- Estratègies per promoure la participació en espais paralectius.

MÒDUL 4: *Estratègies d'aprenentatge acadèmic*

OBJECTIUS: Conèixer com aprenen els alumnes amb TEA i quins recursos poden afavorir el seu accés a l'aprenentatge significatiu .

CONTINGUTS:

- Estil d'aprenentatge: dificultats i estratègies afavoridores.
- Barreres del sistema educatiu.
- Gestió de suports (personals, adaptació de materials...).
- Aplicació i retirada d'ajudes i algunes tècniques (moldejament, encadenament i generalització).

MÒDUL 5: ***Elaboració i adaptació de materials***

OBJECTIUS: Aprendre les característiques bàsiques que han de tenir els materials adaptats per a alumnes amb TEA i familiaritzar-se amb programes, aplicacions, webs i blogs que proporcionen recursos que poden estalviar feina en la creació de tots aquests materials.

CONTINGUTS:

- Com han de ser els materials adaptats?. Que s'ha de tenir en compte a l'hora de crear el material?.
- Adaptacions de continguts i materials escolars.
- Web ARASAAC.
- Programes ARAWORD i PICTOSELECTOR.
- Aplicacions: web lautism.
- Blogs de material.

MÒDUL 6: ***Suport conductual positiu***

OBJECTIUS: Entendre les conductes que realitzen les persones amb TEA, conèixer les bases del model de suport conductual positiu i aprendre algunes eines bàsiques de gestió de problemes de conducta dins l'entorn escolar.

CONTINGUTS:

- Característiques del Suport Conductual Positiu (SCP).
- Com analitzar problemes de conducta.
- Estratègies bàsiques d'intervenció en l'entorn escolar.

MÒDUL 7: ***Definició d'objectius curriculars: el Pla Individualitzat (PI)***

OBJECTIUS: Aprendre que s'ha de tenir en compte alhora de realitzar el PI d'un alumne/-a amb TEA (adaptacions dels espais, suports necessaris, adaptacions metodològiques, objectius funcionals...) i com poder establir-ne una avaluació objectiva.

CONTINGUTS:

- Aspectes generals (pla d'acollida, horaris, espais, recursos personals...).
- Adaptacions específiques (ubicació i estructura d'aula, materials, tasques...).
- Aprenentatges (estil d'aprenentatges, necessitats d'adaptació, funcionalitat...).
- Avaluació.